

BÁCSKA

 7. évf.
254

 Szerkesztési Vezetőség
Kiadóhivatal: Péter király-u. 30. szám
Szigetvári Bácska. Telefon: 187.

 NOVISAD, 1934 OKTÓBER HÓ 31.
PÉNTEK

 Előfizetési árak helyben és vidékre:
Egy hóra 35 dinár három hóra 105 dinár,
Egyre 210 dinár; egész évre 420 dinár.

 Egyes szám
1 1/2 Din

Iregtől Temerinig

A szerémségi Ireg községben, mint azt a „Délbácska“ mai száma jelenti, néhány nappal ezelőtt megalakult a Magyar Párt. A községben állg másfél ezer magyar él, a lakosság túlnyomó többsége szláv s ez a maroknyi magyarság az erkölcsi bátorság teljességével, öntudatosan és elhatározottan áll a Magyar Párt kibontott zászlója alá, hogy megmentse nyelvét, kulturáját és ezeken keresztül a magyarságát. Nem tudunk elmenni a bátor és becsületes cselekedet előtt, anélkül, hogy Ireg magyarjainak elhatározottságát össze ne hasonlítsuk azoknak a magatartásával, akik itt a Bácskában még mindig nem hajlandók a Magyar Párt támogatásának minimális felelősségét vállalni. A szláv Szerémségben, ahol elsősorban mintegy 30 000 magyar él, minden szláv párt hatalmas agitációt fejt ki. Rádicsék politikai szervezetet is megalakultak már ugyyszólván minden községben. A hivatalokban elhelyezett tisztviselők pártállásuk szerint a demokráta, vagy radikális propagandának szolgálatában állanak magyar iskola nincs és a szlávosítás ilyen pergőtűzében Ireg magyarsága el nem pusztítható hittel a Magyar Párthoz fordul. Ireg magyarjai magyar könyvtárat és magyar lapokat kérnek akkor, amikor a szomszédos szinmagyar Temerin község polgársága megalakítja a demokráta pártot. Vajon melyik a magyarság útja? A magyar közvélemény mindkét eseményt tudomásul veszi. Látja Temerint is, de szeretetének egész melegevel és rokonszenvének minden megnyilatkozásával nem Temerin, hanem Ireg magyarsága felé fordul, amely a kisebbségi jogok sérthetetlenségének a biztosításáért nem aludt kezd, hanem küzdelmet vállal. Nekünk az Iregi példa az utmutató. Ha Temerin elcsüggeszt, Ireg visszaadja a hitünket. Szeretettel, bizakodással és hálával gondolunk a szerémségi magyarokra, akik a vajdasági magyarságnál sokkal súlyosabb helyzetben is hűek tudnak maradni magyarságukhoz, amelyeket sem eivenni, sem elvitatni tőlük senkinek nincs jogában. Mi tudjuk, hogy azok az agitációs jelszavak, amelyek elhangzottak Temerinben, elpuffogtak nem egyszer, százszor Iregen is. Ireg magyarsága mégis a Magyar Párthoz csatlakozott. Temerin magyarjai, akik letértek a magyar politika nyíltgyenes útjáról, tekintsenek Ireg felé. Példát vehetnek és bátorítást nyerhetnek az Iregi magyar párt-szervezet megalakulásának tényéből. Hinni és bízni akarunk abban, hogy a szerémségi magyarság bátor és becsületes sorompóba állása meggondolásra

fogja készíteni azokat a magyarokat, akiket egyetlen korteszbeszéd egész meggyőződésükből kiforgatott. És hinni aka-

runk abban is, hogy Temerin magyarsága november 23 án semmiben sem fog elmaradni Ireg maroknyi magyarságától.

Megbukott az angol munkáspárt

A konzervatívok nagy győzelme — Abszolút többségük van

Az angol választások szerdán lezajlottak és a konzervatívok nem várt győzelmével végződtek. A beogradi rádióállomás tegnap este hat órakor felfogott szikratávirata szerint eddig 330 konzervatív, 125 munkáspárti és 32 liberális képviselőt választottak meg. Így a konzervatív pártnak már most meg van az abszolút többsége a 615 tagot számláló angol parlamentben. Száz

mandátum sorsa még ismeretlen, de ezek már nem változtathatják meg a konzervatív párt győzelmét, hanem legfeljebb még nagyobbá teszik.

A választások az egész országban a legnagyobb nyugalomban folytak le és sehol sem került sor incidensre, bár a hangulat mindenhol meglehetősen izgatott volt.

Meghiusult Timotijevics megbízatása

A dezlignált minisztereink ma adja vissza mandátumát — A radikálisok csak tartós koncentrációban vesznek részt — Pasics üdülni megy — A radikálisok még mindig választásokban bíznak

Beogradi politikai körökben áttatatos az a vélemény, hogy a válság megoldására irányuló legutóbbi kísérlet holtpontra jutott. Timotijevics Koszta nem tudta a maga kormánya számára sem a radikálisok sem a blokk támogatását biztosítani és ezért a mai nap folyamán visszaadja megbízatását Öfelségének. Timotijevics Koszta megbízatásának sorát a radikális párt pecsételte meg. Tegnapelőtt még barátságos volt a radikálisok hangulata Timotijeviccsel szemben, tegnap azonban a radikálisok is ellene fordultak, mert meggyőződtek arról, hogy a dezlignált minisztereink nem tudja megvalósítani a koncentrációt.

Timotijevics Koszta először a mu zalmánoktól kapott kossarat, mert Szpaho kijelentette, hogy pártja semmiesetre sem vesz részt kormányában. Tegnap ezután a szlovén néppárt is hasonló értelmű határozatot hozott. A néppárt ülésén ugyanis elhatározták, hogy csak olyan koncentrációban vesznek részt, amely a horvátokkal való megegyezést biztosítja. Timotijevics Koszta pedig nem biztosíthatja ezt azért, mert Rádics kijelentette, hogy nem támogatja Timotijevics kormányát, Rádics nélkül pedig nem lehet elintézni a horvát kérdést.

A radikálisok határozata

A radikálisok tegnap értekezletet tartottak, amelyen nemcsak Timotijevics megbízatásával foglalkoztak, hanem le szögezték álláspontjukat, amelyet a válság folyamán követni fognak, eszerint a radikálisok csak olyan jelöltet fognak támogatni, aki garanciát nyújt nekik arra vonatkozólag, hogy az általa létesítendő koncentrációs kormány tartós lesz. A radikálisok eme állásfoglalására valószínűleg nagy befolyással bír az az

értekezlet, amelyet tegnap délelőtt Pasics lakásán tartottak meg és amelyen résztvettek Szraskics Milán, Milletics Kriszta, Markovics László, Dubrovniks Saratovszki, Lukinics Edo és Jovánovics Lyuba.

Timotijevics tárgyalásai

A tegnapi nap folyamán Timotijevics Koszta több radikális és demokráta képviselővel tárgyalt, többek között Jovánovics Lyubával és Davidovics Lyubával is. Később Szpaho-val és Koroseccal is volt megbeszélése és ez alkalommal határozták el Szpaho és Korosec, hogy nem támogatják Timotijevicsot, mert a találkozás után Timotijevics Koszta kijelentette munkatársunknak, hogy igen kevés kilátás van a sikerre.

Politikai körökben sokat foglalkoznak azzal, hogy fog alakulni a helyzet most, mlután már bizonyos, hogy Timotijevics Koszta megbízatása meghiusult. A helyzet kialakulására talán befolyással lesz Pasics betegsége is, Pasics ugyanis Dubrovnikba utazik üdülni és a válság megoldására irányuló további munkában nem vesz részt, helyette Trifkovic Marko fogja vezetni a radikális pártot. Nincs kizárva az sem, hogy Timotijevics Koszta után az uralkodó Trifkovic Márkót fogja megbízni koncentrációs kormány alakításával. Ha Trifkovic Márkó megbízatása is kudarcra végződné, akkor minden valószínűség szerint ismét a Davidovics kormány kerülne vissza. A radikálisok véleménye szerint ez a kormány is csak december végéig vezetné az ország ügyeit, januárban pedig felosztatnák a parlamentet és kiírnák az új választásokat, amelyeket természetesen a radikális kormány tartatna meg áprilisban.

Az új főmérnök hivatalban

Plavšics volt valutadiktátor öccse az új novisadi főmérnök

Plavšics Nikola az újonnan kinevezett városi főmérnök tegnap tette le a hivatali esküt és azonnal át is vette a városi főmérnöki hivatal vezetését, a hivatal ideiglenes vezetőjétől Steessel Rezső városi mérnöktől.

Plavšics Nikola az új főmérnök, Plavšics Dusának, Kumanudi volt pénzügyminiszter valutadiktátorának öccse, huszonkét év óta gyakorló mérnök. Plavšics Nikola Szarajevóban a bosnyák tartományi kormányznál és a zagrebi tartományi kormányznál teljesített szolgálatot. Plavšics Nikola kiváló képzettségű mérnök, akire nagy feladatok várnak Novisadon, amelyek megvalósítása esetén nagyban hozzá fog járulni Novisad város nagyvárossá való fejlődéséhez.

A Steiger Ernő helyére kinevezett Hová József kiküldött főmérnök állását valószínűleg a jövő héten foglalja el.

A megkopott aranyborjú

Egy délelőtti a főnkrement budapesti tőzsdén

Budapesti levelezőnk írja: Valaha egész autópark állott a Tőzsde sárga termésköpiotájának hátsó kapuja előtt. Ma mindössze néhány rozsdás konflis buslakodik arafelé. Őz, csend, letörttség. A bejárat küszöbén egy horzár alszik. A portás nem bántja. Ugysem jár senki, vagy aki jön, olyan pisze, olyan szerény, hogy nem háborodik föl ezen a forgalmi akadályon, legföljebb átlép rajta. Végre mégis érkezik valaki. Egy ismeri közgazdasági újságíró, aki a börze vén szolgája bizalmasan megszólít:

— Mit keres itt szerkesztő ur, a zöldtemetőben?

A fényes, széles folyosókon alig lézeng valaki. Üzlet nincs. Mindössze megszokásból jönnek föl a tőzsdetagok kicsit diskurálni, soppánkodni. Az egész falat befogó, hatalmas táblán, amelyen valaha sok száz tagajánkozó neve sorakozott egymás alatt, ma csak két három idős ember címe buslakodik. Nem kell félniük, biztosan fölveszik őket.

Beut a teremben akasztófa-humorral mondja egy úgynök:

— Hogy elromlott ennek a lakásnak az akasztókája. Ha ezelőtt ekkáért magam „adok Saigót ezerötszázért!” tizfelől is vissz-

hangozták: „Veszek! Veszek!” — Ma? Hiába ordítok, úgy sem felelne senki!

És hová lettek a régi szép börbörszék, angol sevittek, derékbeszabott kacér zakkok? Itt mindenki kopott ma. A fess bőrzselovagok arcán kinőtt a szakáll. Olyanok, mint az árverési hiénák, kopottak, öregesek, husz évet vénültek husz hónap alatt.

A nyomor annyira súlyos, hogy még a büffe is egészen elszegényedett. — Azok a polcok, amelyek két év előtt még roskadoztak minden jótól, ma szafaladét és tormászvirslit hordoznak üveglapjalkon. Eltűntek az üvegcsöbe forrasztott havannák, az egyiptomi cigaretták. Kubaszivar, hölgy, jenidze és symphonia járja. S a kiszolgáló-kisasszony busan panaszkodik:

— Itt kérem eselőtt folyt a pénz. Egy

dolláros szivarokat szívtak az urak. Pexsgőfröccsöt ittak. Fölbontottak egy egész üveget egy pohárért, a többi maradt nekünk. A számlát nem nézte meg senki. Ami visszajár, a magáé — mondta mindenki — ahogy ledobta a százszres bankót. — Ma? Kérem, ma esemény, ha valaki egy pár virslit rendel szafiban. Tessék csak megnézni azt az urat ott. Huszonkettőben három autója volt. Most pedig megkérdezte, hogy mennyibe kerül egy darab ringli?

A három autó egykor boldog tulajdonosa fölne. Eszreveszi, hogy róla van szó:

— Hja, hja! — sóhajja busan. A mel-lényzesebbé nyul és használt fogpiszkálót busz elő. A szájába veszi, forgatja, szíjva szivar helyett. És újra sóhaj:

— Mikor lesz itt majd megint háború?!

Csicserin expozéja Moszkva külpolitikájáról

A szovjetkötársaságok központi tanácsa a napokban nagy vita keretében tárgyalta Oroszország külpolitikáját. Csicserin külügyi népbiztos hosszú expozé tartott, melyben a szovjet-kötársaságokat érdeklő minden nemzetközi kérdésre kitért. Miután megemlítette, hogy a mai Oroszország elismerése de jure és de facto már kikerülhetetlenül utban van mindenfelé, utakozott a most gyakran hallott gyanasítás ellen, hogy Szovjet-Oroszország más hatalmakkal titkos szerződéseket kötött volna. Oroszországnak sem Magyarországgal, sem más országokkal ilyen szerződésai nincsenek.

A szovjetiek kormánya valószínűleg rövidesen fölveszi a rendes diplomáciai összeköttetést Franciaországgal is, de előre kijelenti, hogy ez csak úgy lehetséges, ha mindkét oldalról fenntartás nélkül történik meg s a kiküldendő francia követ megbízatása a szovjet-azóvetség egész területére szól. (Csicserin itt Geórgiára céloz, melyet a francia baloldali kormánykörök eddig moraliter támogatni látszottak.)

A külügyi népbiztos hosszasan foglalkozik ezután az angol-orosz szerződéssel. Nagy jelentőségű dolognak és feltétlenül szükségesnek tartja ezt Oroszországra nézve is. Bolsheri, hogy a meg nem alkuvó kommunizmus princípiumából nagy áldozatokat kellett hoznia ére, de ezzel szemben büszkén állíthatja, hogy a Szovjet-Oroszország problémáját bevitte az angol politikai életbe. A mai angol választásokat Szovjet-Oroszország kérdése uralja. Ez az angol krízis pedig csak kezdete egy egész sorozat hasonló kríziseknek, mely Európa minden

nagyobb államában elkerülhetetlenül fel fog vetődni Lenin állítása, hogy a régi Európában fokozatosan és elkerülhetetlenül a válságoknak hosszú és folyton súlyosbodó sorozata jön, melyek végre is a mai orosz viszonyok általánosításához vezetnek. Csicserin szerint még mindig igaz.

Csicserin óva inti a Balti-államokat és Finnországot attól, hogy az Oroszország elleni politikához eszközül adják oda magukat. Különösen rokonszenve azavakkal emlékezett meg az orosz népbiztos a keleti államokról; Törökországról, Perzsiáról, Afganisztánról és Hed-Hedzsasztról. Kínával külön és hosszasan foglalkozott. Az orosz-kínai meg egyezést, mely az északkeleti vasutakat a szovjet adminisztráció kezébe adja, történelmi jelentőségű világpolitikai eseménynek nevezi.

Ami Oroszországnak Romániához való viszonyát illeti, azt politikai viszony helyett legjobban a „vacuum”, (hiány) szóval jellemzhetik.

A bécsi konferencia meg sem kezdte tanácskozásait. Mi tehát Romániával semmiféle politikai viszonylatban nem állunk. Igaz, hogy néha-néha szervezett fosztogatóbandák törnek át a határon (?), ez a kérdés azonban nem annyira a nemzetközi jog, mint inkább a büntetőjog körébe tartozik. Hasonló hangon nyilatkozott Csicserin Csehszlovákiáról is, mely az orosz menekültek támogatásával politikai gonosztevőknek nyújt szállumot.

A hosszú külpolitikai vitát a Moszkvában székelő diplomáciai kar teljes számban hallgatta végig.

Látogatás Henry Fordnál

Ide s tova tiz és néhány esztendő mult el azóta, hogy Henry Ford bizonyos új ipari politikát kezdett hirdetni és gyakorlatilag meg is valósította. Ford talán ma a világ leggazdagabb embere, rendkívül fontos szerepet vlez Amerika gazdasági és tegyük mindjárt hozzá: politikai életében is. Ezért nagy érdeklődésre tarthat számot az a látogatás, amelyet William L. Chenery a minap Ford művelében tett és részletesen leírt.

Ford mindenképp két alapelvet valósított meg: Többet fizet a munkásért, mint általában szokás és olcsóbban adja gyárának készítményeit, mint versenytársai. A Ford Company huszonnyolc éve működik. Ford maga leginkább Dearbornban található, tizenöt mérföldnyire a Ford Motor Company teleptől, amely Highland Parkban, Mich. van. Itt 65 000 munkás dolgozik és naponta nyolcezer autó készül el. Ford birtoka, 12 000 acre, Detroittól nyugatra fekszik.

Henry Ford

Henry Ford már elmult hatvan éves, magas, szikár ember és barna, mint egy farmer. Nagy gyalogló, hetenkint megfordul óriási telepein. Mostanában legföbbe a Rouge River mentén épülő új telepén tartózkodik. Barátságos, egyszerű modora van, ha megezdial, eikomolyodik. Általában szereti, ha terveit bizonyos t t kztatóság fedli.

— Nekünk itt az a dolgunk, — mondotta Ford az öt meglátogató újságíróknak — hogy munkaalalmat teremtsünk. Az emberek mindennél inkább kívánják a munka lehetőségét.

Az egyik bün gonoszabb a másikkál, akkor az a legsúlyosabb ha nem használjuk fel képességeinket.

— A nyári hónapokban olykor szünetet két hélig az üzem. Ez idő alatt az ömposa munkahelyei kiserleteztünk. Szeretném, ha ezt állandósítani lehetne. A munkásoknak szükségük van külön pihenő napra, hogy annál jobban évezbessék a vasárnapot. Én azt hiszem, hogy ez az újítás üzleti szempontból is beválna.

— Az autókerekeket nem tudjuk kielégíteni. A szükségletnek és a keresletnek se vége, se hossza. A gépkocsigyártás valamikor nemcsak kedvtelés, hanem igazi ipar lesz. Vegyük példálul a kerékpárt. Ma már nem divatos. Ennek ellenére ma több bicikl készül, mint akkor, amikor legnagyobb volt a kerékpár-láz. Azt hiszem, hogy a gépkocsigyártással is így leszünk.

— A Ford Company akkora vállalkozás, hogy résztnek is megjárja és mégsem népszerűtlen — mondotta az újságíró.

— A tőzst önmagában véve — felelte Ford — nem szükségképpen rossz. Azt hiszem, hogy sok tőzst hasznos szolgálatot tesz a köze-nek. Nem hiszem, hogy a nagyitöke természeténél fogva rossz volna. Mi nem kerestünk pénzügyi aegliséget, mert szerencsénk volt. Olyan üzlettel foglalkozunk, ahol állandó a kereslet és készítményeinket készpénzzel fizetik. Következésképp mi megkapjuk a pénzt munkánkából a szükséges terjeszkedésre.

— Más iparágakban gyakran mások a körülmények és némelyiknek kölcsönre van szüksége. Rossz dolog kölcsönt felvenni, ha

alkertelenséget lépiz. Ha egy vállalkozás vesztességgel jár, nem okos dolog a bankba menni segítségért, mert így azt takargatják, ami rossz volt, amlu javítani kellene.

Ebben a pillanatban egy farmer lépett bejelentetlenül a szobába. Ford régi ismerőse. Kora délutánra járt az idő és az öreg farmer elmenni készült.

— All right — mondotta Ford — menjünk! — És a világ egyik leghatalmasabb embere karonfogva távozott az egyszerű emberrel.

A detroitli telep

Ford meghívott, hogy nézzem meg különböző vállalkozásait — írja — tovább Chenery érdekes beszámolójában. Detroitban a Ford társaság átlag 118 000—400 000 munkást alkalmaz. Családjaikkal együtt 300.000—500 000 ember lakik a telepeken. Ford egyik főelve, hogy munkásaival szeretettel kell bánni. Ezért a lehető legdemokratikusabb szellemben kezelik őket. A legszigorubb vétaég az ivás, ha valaki iszik, azt kérihetetlenül elbocsátják.

Ford most új telepet épít ki a Rouge River mentén, ahol 40.000 munkást foglalkoztat, itt gázt, cementet kekszt és hasonló gyártnak. Ez a gyártelep 250.000 lóerővel dolgozik. Másik érdekes vállalkozása Fordnak, hogy a telepektől távol apróbb gyárakat épít, amelyekben azokat a farmereket foglalkoztatja, akik a földművelés munkamentes hónapjában eddig télenüli éldegéltek.

— Az emberek eddig a vidékről a városokba özőnlöttek — mondotta Ford egy előadásában, amelyet rádiótelefonon tartottak. — Most megfordult a hullám, az emberek a

Jocicsék provokáltak?

Allg értek az utcára, amikor a „Mária Királyné” kávéház előtt egy több fiatalemberből álló, nyilván részeg társaságra találtak. Ők — a tisztek elbeszélése szerint — nem törődtek velük s beszélgetve lassan továbbmentek. A tisztek valamennyien horvátok s magyar dialektusban beszéltek. Ez állítólag nem teteszt a fiatalembereknek, akik hangos megjegyzésekkel és csipkedésekkel kísérték a tisztek társaságát. Mikor ezek megelégtettek, Hübl hadnagy megállt és „kuss!”-t kiáltott a civil társaság felé. Erre előlépett állítólag a civil társaság egyik tagja — Jocics Fedor — és újból szidalmazni kezdte a tiszteket. Állandóan „Rádlispártiak”, „közjárasságok” és hasonló felkiáltások hangzottak el a fiatalemberek részéről. Mikor Hübl hadnagy erőlyesen kikérte kezdte magának a sértegetéseket, Jocics Fedor állítólag bottal megtámadta Hüblt a többi civil pedig megszökött. Látna, hogy Hüblt megtámadták, Hauer hadnagy felemelte kardját, melyre támaszkodva sétált és hüvelyestől kétszer rácsapott Fedorra. A fiú összeesett, de a tisztek főleg részegségnek tulajdonították elcsúszását felemelték és a „Mária királyné” szálloda kapujába vitték és ott lefektették a földre. Ast gondolták ki fog jönnödni s a kardcsapásoknak semmi fontosságot sem tulajdonítottak.

Már elintézetnek tartották az ügyet, amikor a Városházáról kifutott néhány rendőr, aki arra szólította fel a tiszttársaságot, kövessék őket a rendőrségre. A tisztek arra való hivatkozással, hogy a rendőrségnek nincsen joga katonát előállítani megtagadták ezt, de úgy nyilatkoztak, hogy bemoadják neveiket és csapattevéket. A rendőrök erre — szintén a tisztek vallomása szerint — durván nekikétdámadtak puskáttal és szorongóikkal, a tisztek nem hagyták magukat és kardjukkal védekeztek, úgy, hogy az egész jelenet valóságos harccá fajult, melynek folyamán a három rendőr és Hauer hadnagy is megsebesült fején, hátán és mellén. A csapatnak csak egy a Városházáról jövő civil — nyilván az ügyeletes rendőrkapitány — megjeleneése vetett véget, aki békésen felkérte a tiszteket, jöjjenek a városházára igazolás végett.

Szabadonbocsátottak négy tiszte

Igy szól a tisztek vallomása mely azon állításban csúcsosodik, hogy jogos önvédelemben a civilek provokálása révén rajtuk esett sérelmet megtorlandó használták fegyvereket. Az előzetes vizsgálat eredményének alapján tegnap a vizsgálatot vezető hadbíró Ismét szabadlábba helyezte Schoiz, Sztoljovics, Mrak és Uzelac hadnagyokat, mivel bebizonyították, hogy a tettségességükben nem vettek részt. Hauer és Hübl hadnagyok felett azonban, akik maguk is bevallották, hogy használták fegyverüket kimondták a vizsgálati fogságot.

A novisadi rendőrség

befejezte a vizsgálatot a szomorú eset ügyében, kihallgatták az összes tanukat s átadta az iratokat az ügyészségnek. Az ügyészség viszont az aktákat mivel nem tartoznak rá, átadta a katonai hatóságnak.

Hauer hadnagy

a letartóztatásban maradt egyik tisztt, ismert alakja a novisadi korzónak. Régi katonacsatládból származik s atyja is ulánuszerelese volt az osztrák-magyar hadseregnek s jelenleg Osljekeu él nyugdíjban. Küfűdő katona, jó pilóta és szerencsés ulovas hírében él; már néhány éven át a Dungserszki-istálló lovaival szép eredményeket ért el különböző löversenyeken.

A szubotical jogakadémia

hallgatósága szerdán este Josics Fedor tragikus halála miatt gyűlést tartott. Az ifjuság rend-

kívül izgatottan és elkéseredetten gyűlt össze, de a gyűlés, amelyen Zeklan Blagocje meghatott szavakban párentálta el a szubotical főiskola halottját, mindvégig a gyász jegyében folyt le. Az egyetemi hallgatók gyűlése egyhangúlag egy határozati javaslatot fogadott el, amelyben a hadügyminiszterrel a jócics halálában bűnös tisztek szigorú megbüntetését és olyan intézkedések megtételét kéri, amelyek hasonló gyászos esetek megismétlődését megakadályozzák. A gyűlés végül táviratilag felszólította Jugoszlávia valamennyi egyetemét és főiskoláját, hogy csatlakozzék a szubotical jogi fakultás tiltakozásához.

HURKOK

Sejtés

— Annie Vivanti —

Igen, még rám mosolygott s csókja ért...

De szívem, mintha lassan már kihülne

S red a sejtés rejtégesé ilne...

A lelkem is szól egyre érthetőbben:

— A szerelem tünöben!

Igen, mint mindig, szívenem pihent...

De arcom halvány, s bárminő negédes,

Takarni a valót mosoly se' képez...

A járadtság s a szürke unalom

Úl sápadt arcomou.

Az ő szerelme is fogy, s eltűnik

Minth part jövénye, mi tartunk ökölben

S kétségbeesve, láztól meggyötörtén

Szegény szívem kiáltja szüntelen:

Szerelme! Szerelme!

Mindkét kezembe rejtem arcomat,

Ne lássam, mint közeleg az éj felém.

Szívenem ül busongva a Remény.

Körültekint. Keres az éjszakába

Egy fényugárt — hiába.

*

— Ünnepl istentisztelet. A református templomban ma, f. hó 31-én d. e. 10 órakor ünnepl istentisztelet lesz a reformáció emlékére. Az ünnepl beszédet Horváth Lajos lelkész tartja.

— A városi főjegyzői hivatal. A hódorsági főszolgabíróvá kinevezett Kllein Predrag a városi főjegyzői hivatal vezetését átadta Leberz Miklósa városi jegyzőnek. Leberz mindaddig vezeti a főjegyzői hivatalt, amíg a belügyminiszterium nem nevezi ki Kllein utódját.

— Az állam külföldi bevásárlásai. Az ország iparkamarának beogradi központi választmánya tiltakozását fejezte ki a népjóléti miniszteriummal az ellen, hogy az egyes miniszteriumok külföldön szerzik be még azon szükségleteiket is, amelyeket a hazai ipar is előállít.

— A Zajecsar—uzsicei vonal. Három nappal ezelőtt befejezték és átadták a forgalomnak a Paracsin és Sztalaca közti vonalrészt, úgy, hogy most közvetlen összeköttetés van Zajecsar és Uzalce közt.

— Hét emberre egy autó. Az Egyesült Államokban 15 millió 552 077 autó volt forgalomban, míg a múlt évben két és fél millióval kevesebb autója volt Észak-Amerikának. Amerikában most minden hetedik emberre jut egy autó.

— Becskereken is lesz akasztás. Becskerekekről jelentik: Három évvel ezelőtt, ismeretlen rablók Becskerek határában megölték és kifosztották Brüll Gyula cukorgyári hivatalnokot és Balázs Imre kocsiat. Az Ambrosia cukorgyár tisztviselője a munkások napidíjának a kifizetése végett kocsi a környékbe akart menni, amikor a rablógyilkos támadás történt. Hosszas nyomozás után Vidin község-

ben a csendőrségnek sikerült elfognia a rablógyilkosokat Sakunya Vász, Min Péter, Memu Rezső és Danilo Ruka személyében. A becskereki bíróság a rablógyilkosok közül Sakunya Vászát a gyilkosság értelmi szerzőjét halálra, a büntársalt pedig életfogytiglani fegyházra ítélte. Felelősezés folytán ügyük a novisadi semmitűzők elő került, amely tegnap értesítette a becskereki bíróságot, hogy valamennyi vádlott felelősezését elutasította és jóváhagyta az elsőfoku bíróság ítéletét. A halálraítelt Sakunya a becskereki fegyházban van most is, míg társait a mitrovicai fegyházba szállították. Sakunya védője most védeence érdekében a királyhoz fordult kegyelemért. Ha öfelsége is elutasítja a kegyelmi kérvényt, akkor rövidesen fel fogják akasztani a rablógyilkosokat.

— A szkopyei hitvesgyilkosság ügyében új tárgyalást kérnek. Megírta a Délbácska, hogy Gyani bég dusgazdag szkopyei földesurat, akit a múlt év szeptemberében a szkopyei rendőrség feleség gyilkosságért letartóztatott husz évi várfogságra ítélte el a szkopyei elsőfoku bíróság. A tárgyaláson a bég tagadta, hogy megölte feleségét és védői mindent elkövettek, hogy az ártatlanságát bebizonyítsák. A bíróság egy hetes tanácskozás után előre megfontolt szándékkal elkövetett gyilkosság miatt hozott ítéletet Gyani bég ügyében. Amint most Szkopyéből jelentik, Gyani bég védői kérvényt nyújtottak be, amelyben a pör újrafelvételét kéri. A bíróság az ítéletet az orvosszakértők jelentése alapján hozta meg és a védelem a pör újra tárgyalása esetén az orvosszakértők vádját akarta megdönteni. Szkopyei jogászörökben nagy érdeklődéssel várják, hogy helyt ad-e a felelősezési bíróság a védelem kérésének.

— A Hitelet című hitbuzgalmi folyóirat kiadásában „Katoikus Család Naptár” címen egy szigorúan katolikus szellemben szerkesztett magyar nyelvű naptár jelenik meg október végén, melynek bolti ára 10 dinár lesz. A naptár megrendelhető Ábrahám János könyvkereskedésében No. i Sad, Kralja Petra ulica 30. szám. Árútlóknak megfelelő kedvezmény. A naptár lényegesen olcsóbb, mint más naptárak, melyek eddig hirdette vannak.

Elysoform

Asszonyoknak nélkülözhetetlen!

— Öngyilkos lett, mert nem tudta kifizetni az adóját. Szarajevóból jelentik: Bogovics Paula egy jólmenő szarajevói kávéház tulajdonosnője tegnap lakásán lugszódott lvoit és aztán felakasztotta magát. Mire ráakadtak már halott volt. Bogovics Paula holtteste előtt egy asztal volt, amelyen az adófelvételi könyvecske feküdt. Anyomozás megállapította, hogy Bogovics Paulának a napokban lett volna eszedékes egy tizenkétezer dináros adórészlet kifizetése és mert ezt az összeget nem tudta kifizetni, határozta el, hogy öngyilkos lesz.

— December 7-én szentelik fel Ródiacs beogradi érseket. Becskerekről jelentik: Ródiacs Rafael beogradi érseket december 7-én fogják felszentelni a beogradi katolikus templomban.

— A sentai főszolgabírószék helyét Moholról visszahelyezték Sentára. Sentáról jelentik: A sentai főszolgabírószék, amely egy év óta ideiglenesen Moholon székel, a belügyminiszter visszahelyezte Sentára. A belügyminiszter rendelete a tiszavideken nagy meglepődést keltett.

— Adományok a katonasírok feldíszítésére. A mai napon a következő újabb adományokat vették át: A novisadi fésű és gombház munkásai: Fajta István 20 d, Chayer-né 10 d, Halerné 10 d, Keresztesné 5 d, Szil-tás J 5 d, Boros S 5 d, N. N. 20 d, Szabó Magda HJ 5 d, Szabó Magda id. 5 d, Berlet E 8 d, Sinta E. 5 d, Bem J. 5 d, Galsinger Etel 5 d, Hornyák János 10 d, Svarka Sándor Bogjes István 5 d, Gegenbauer Kristina 5 d, Maotovich 5 d, Princ Antal 5 d, Fejes Imre 5 d, Kallch 5 d, Punowats 5 d, N. N. 20 d, Györi András 10 d, Györi Lajos 5 d, Orosz

Apolló október 31. és november 1—2.

A mecset titka.

Érdekesítő történet az arabiai életből 6 felvételben. Főszereplők:

Steward Rome, Dora Bergner és Mary Odette.

A tábla jóváhagyta

a Kovács-Birkás kémkedési ügyben hozott törvényszéki ítéletet

A novisadi rendőrség a múlt év februárjában letartóztatotta Vratarics Alajos magyarországi, Kovács-Birkás Manó, Schwerer Lajos és Vujkovic Skolesztika szubotical lakosokat kémkedés vádjára miatt. Vujkovic Skolesztikát rövidesen szabadlábra helyezték, a többi három ellen azonban a vizsgálóbíró elrendelte a vizsgálói fogságot. Vratarics Alajos azonban megszökött a novisadi ügyészség fogházából és így a törvényszék nem is vonhatta felelősségre.

A kémkedési ügyben es év márciusában hozott ítéletet első fokon a novisadi törvényszék és Kovács-Birkás Manó kémkedés kísérletében mondotta ki bűnösnek és ezért három évi börtönrre ítélte, Schwerert pedig felmentette a vád alól.

Felelősség folytán az ügy a novisadi feljebbviteli bíróság elé került, amely azt tegnap tárgyalta és teljes egészében jóváhagyta az elsőfoku bíróság ítéletét.

Megsebesült Rádics veje

Kosutics Ágoston képviselő, Rádics vejét Splitben csendőrök megsebesítették

Z a g r e b. A horvát köztársasági parasztpárt tegnap értesítést kapott Splitből, hogy a Kastelban megtartott népgyűlést csendőrök feloszlatták és közben súlyosan megsebesítették Kosutics Ágoston képviselőt Rádics István vejét. A küldött távirat szerint Kosutics sebesülése súlyosabb természetű.

Később részletes jelentést kapott a HRSS Splitből, amely beszámol a Kosutics megsebesülésének részleteiről. Eszerint Kosutics nem a népgyűlésen sebesült meg, hanem utána. A csendőrök ugyanis a népgyűlés után a csendőrállomásra kísérték Kosuticsot és ez alkalommal puskatussal és szuronnal több helyen megsebesítették.

És a hír nagy izgalmat keltett rádicsknál, különösen azért, mert Kosutics Rádics veje. Elhatározták, hogy dr. Kosutics István a megsebesült Kosutics öccse ennek felelőségével és egy sebéssel szuton azonnal Splitbe utaznak. Később azonban megnyugtató telefon értesítést kaptak és ezért reggelre halasztották utjukat.

A Beogradban tartózkodó Bacsinics horvát képviselő értesítette az esetről Petrovics belügyminisztert, aki távirattal uton jelentést kért a spliti csendőrpáncsnokságtól az esetre vonatkozólag.

városokból a vidékre özönlének. A városok leürtek, nem tudják többé viselni terheit. A centralizálás idejét multa. Nincs nagyobb város, ahol az egészségügy, az iskola, a villágítás, a közlekedés és a telefonszolgálat költése nem mértéken felül nagy. Mindegyik városi probléma a túlnépesedésben gyökerezik.

— Az emberek milliói azért hagyták el a falvakat a városokért, mert a falu csak korlátozott mértékben adott módot a megélhetésre. A modern ipar, és az óriás, amely elnyomta a várost, most vidéken kezd megvetni a lábát. Lassan lehetővé tesszik az embereknek, hogy a szabad természet közelében, éjjel, a mezők és az erdők vidékén és mégis részt vehet a világ nagy vállalkozásának munkájában.

Apa és fia

Felnőtt munkás, férfi és nő, naponta minimuman két dollárt kap Ford gyáralban, ez nagyobb bér, mint akármelyik más gyár fizetése. Az autómobilgyárban 664 dollárt fizet Ford, 1,85 dollárral többet más vállalatnál. Ezért munkásai nem igen váltakoznak.

Ford lassankint már visszavonul vállalatának személyes vezetésétől. Tervelt legidősebb fia, a harmincéves Eisel halja végre. A munkások és a tisztviselők szeretik ezt a csendes, nyugodt embert, aki kevésbé intuitív szellem, mint az apja. Még nem tudal, vajjon örökölte apja eszességét és filozófiáját, amelyet az öreg Ford imlgy fejezett ki egy új épület kapujának feliratában:

„A múlt nemzedék a jövőhöz emberhídon közeledik, azok hídján, akik a bárom fő iparágban és a közlekedés terén dolgoznak.”

Beograd Képviselői körökben sokat foglalkoztak a kastelli eseménnyel, amelyről a spliti főispán tegnap a következő jelentést küldötte Petrovics Nasztáz belügyminiszternek:

Kosutics Ágoston Zaludercs képviselő társaságában autón jött Split felé. Utközben egy csendőrajárőr feltartóztatta az autót és igazságot szolgáltatta fel a beindított, akik azonban megtagadták ezt. Erre a csendőrök kényszerítették őket, hogy kövessék a csendőrpáncsnokságra. Utközben egy paraszt hátról egy bottal fejbe verte Kosuticsot. A csendőrök

azonnal elfogták a parasztot, aki kihallgatása alkalmával azt vallotta, hogy Bartalicsnak hívják és Kosuticsot azért támadta meg, mert ez beszédében szeldalmazta a szerbeket.

Kosuticsot a spliti kórházba szállították, ahol ápolás alá vették.

Zagrebi jelentés szerint Rádics tegnap fogadta a zagrebi újságírókat és közölte velük, hogy a spliti főispán jelentése — amelyet Petrovics telefonon közölt Rádicsal — nem felel meg a tényeknek, mert Kosuticsot a radkálások és Prilicsevic emberrel megakarták ölni.

November hó 23-án alakul meg a Magyar Párt Temerinben

Az országos pártelnökség, a bánáti Magyar Párt elnöksége és a novisadi Magyar Párt is képviseltek magukat az alakuló gyűlésen — „Ki akar földet?”

Temerinből jelentik: A novisadi magyar pártiszervezet megalakulásával kapcsolatosan Temerin magyarsága is megkezdte a pártiszervezés előkészítő munkáját. Mint a „Délbácska” már jelentette, hogy az elmúlt vasárnap a temerini mozi nagytermében megalakult a párt előkészítő bizottsága, amely azóta összekötötté keresett a párt országos elnökségével és megállapodott az alakuló gyűlés részletes programjában is. Dr. Sánta György, az országos elnöke a Magyar Pártnak, levélben bejelentette, hogy részt vesz az alakuló gyűlésen, amelyet ezévi november 23-án tartanak meg. A nagygyűlés impozáns sikerűek ígérkezik, amennyiben azon részt fog venni nemcsak Temerin, de az egész környék magyarsága is. Részt vesz a nagygyűlésen a bánáti Magyar Párt elnöke, dr. Várady Imre is. A novisadi Magyar Párt képviselőiben dr. Brezovszky Nándor elnök és dr. Szlezák Rezső alelnök jelennek meg a gyűlésen. Az előkészítő bizottság megállapodott már a tisztikar jelöltjeinek személyeiben is, akiknek mindegyike a temerini magyarság fenntartás nélküli bizalmát bírja. A listát így minden valószínűség szerint egyhangulag fogják elfogadni.

A pártiszervezési munkálatok elé az elmúlt napokban sok akadályt gördített az az

agitáló, amely a „ki akar földet” jelszóval megindulva a fődreformból eddig kizárt, nincstelen temerini parasztságból megalakította a demokratikus párt helyi szervezetét. A demokraták érdekében egy temerini „magyar” ügyvéd vezeti az agitációt, aki opportunitásból és más okokból kifolyólag is célszerűnek tartja a Magyar Párthoz való csatlakozást. Az agitációnak eddig csak azért lehetett sikere, mert egynéhány bizékeny ember pillanatnyilag felült annak a kortesfogásnak, hogy „földet csak az kaphat, aki belép a demokrata pártba”. Ezzel operált eddig még minden párt a nincstelen magyar földmunkásság között a miutau eddig még egyetlen esetben sem került sor az ígéretnek beváltására a temerini magyarságnak semmi oka sincs azt hinni, hogy az az agitáció sokban különbözik a többiétől. A legújabb temerini párt sem akar egyebet, mint a szinmagyar Temerin 2500 szavazatát, amely azonban, minden megterkedés ellenére is a legközelebbi választáson a Magyar Párt listáját fogja támogatni. Temerinben egész bizonyossá válik, hogy Magyar Pártnak az alakuló ülésén hány nékiül megjelennek mindazok, akik egyelőre tagjai még az allig egyhetes demokrata pártnak.

Tegnap eltemették Jolics Fedort

A tiszték állítása szerint Jolics provokált és ök önvédelemből cselekedtek — Hauer és Hibi hadnagyokat vizsgálói fogságba, a többiek pedig szabadlábra helyezték

A keddi hajnali főtéri tragédia szomorú epizódja tegnap délután volt: Eltemették Jolics Fedort, az éjszakai tragédia szerencsétlen 22 éves áldozatát. A holttest a Fazekas-utca 2. szám alatti legénylakásban volt felelőre eltemetve. Ezután a ércpokorsóban fekvő fehér párnákra. Arcvonással nem mutattak nagy változásokat, csak a homlokán és hal szemé alatt látszott egy-egy kék folt: véréraláfutás, a brúttal kardcsapások nyomai. Feje baloldalán, a fül mögött, húsz centiméter hosszú varrat: a boncolás nyoma. Tegnap és tegnapelőtt száz meg száz ember fordult meg a gyászházban a szegény áldozat ravatalánál, a sok sok koszoru nehézzilatu virágokkal, a gyertyák füstje és plológó fénye, a családtagok elfojtott zokogása szomorubból szomorubbá tették a fiatal Jolics bucsuzkodását az élettől, melyet fiatalsága teljes életerejével szeretett.

Délután fél három óraker a ház előtt gyülekezni kezdett a szomorú szertartás közönsége, mintegy ezerfőnyi tömeg, a társadalom minden rétegéből való, nemzetiségre való különbség nélkül. Kinos feltűnést csak az keltett, hogy a hadseregnek egyetlenegy képviselője sem jelent meg a temetésen. Mikor a papság Mirosvajevics Velja esperes vezetése mellett a gyászházhoz ért, bezárták a koporsót és a menet elindult. Az egyházi jelvényeket, gyertyákat és kereszteteket hordozó ministránsok és a papság mögött a szubotical jogakadémia hallgatói is egy harminctagú küldöttsége haladt: Jolics Fedor kollégái, aztán egy az elhunyt fiatalságát jelképező virágkoronát vivő gyászruhás lány Fedor két barátjának kíséretében, aztán a virágokkal és koszorúkkal telefüggesztett gyászkocsi a koporsóval, mögötte a rokonság és a sűrű száz meg száz főnyi embertömeg. Jolics özvegye már a gyászházból való elindulásakor rosszul lett, úgy, hogy a temetés en részt sem vehetett. A koporsó

mögött Fedor anyja dr. Jolics Mikorád főügyész, szegény özv. öreg ember zokogott, de könyvem jelentkező szemében, nagyobb fájdalom érte, semhogy sírtaolt volna. Fia, az igazán csak szerencsével épen maradt Eugen karjára támaszkodott.

A gör. kat. püspöki templomnál megállt a menet. A koporsót bevitték a templomba, ahol a görög keleti egyház bucsuzott a halottól. A templom előtt a szubotical jogakadémia egy diákja mondott megható hangu bucsubeszédet a ezután tovább indult a menet a Saica utcán, Péter király-utcán, Szabadságtéren, Zsidó-utcán, Alkotmány-utcán át állandóan sokasodó néptömeg kíséretében az Urszpenzka-temetőbe, Jolics Fedor földi maradványainak örök nyughelyére. Még egy jogász-kollégája tartott rövid bucsubeszédet, aztán a sötét gödörbe helyezték a koporsót, a sírás megkezdte munkáját és Jolics Fedor 22 éves joghallgató befejezte földi pályafutását...

*

A vizsgálat

A szerdán letartóztatott hat katonatiszt ellen tovább folyik a vizsgálat. A katonai állomáspáncsnokságnál, a „Péter király” lakánia épületében vannak fogva. A tiszték egyértelmű vallomása szerint a keddi hajnali verekedés egészen másképp foyt le mint azt Jolics Eugen és a többi tanu leírja. Szerintük az eset így történt:

Hétfőről keddre virradó éjjel a Kenyer-utcal „Linde” vendéglőben mulattak a tiszték. Meglehetőn ittasak voltak, amikor a „Lindeben” záróra lévén elindultak és a főútcán keresztül a „Mária királyné” szálló épületében levő „Amerikan Bar” mulatóba mentek. Beszélgetve és viccelve felértek a Barba, csakhamar azonban eltávoztak onnan, mert a barban már kevés volt a közönség s elhatározták, hogy hazamennek.

1. 5 d, Sima Gy. 5 d, Klincz István 20 d, N. N.-né 10 d, Szűcs János 50 d, Forster Géza 50 d, Dobruczky Gizella 50 d, Balaton 5 d, „Béla bácsi öccse” 40 d, N. N. 50 d. Eddigi gyűjtésünk összege 1058 dinár. A befolyt összegeket átadtuk a Misszonyunk zárda főnökejének.

— **Betörték az iregi póstahivatalba.** Vasárnapra virradó éjjel eddig ismeretlen tettesek kibontották az iregi póstahivatal egyik falát, s az így támadt résen át behatoltak a póstahivatalba, ahonnan 400 dinár készpénzt és több értékes csomagot emeltek el. A kár 700 dinár. A nyomozás folyik.

— **Megalakult Iregen a Magyar Párt.** A szerémségi Ireg község magyarsága megalakította a Magyar Pártot, amely november hó 2-án, vasárnap a környékbeli magyarság bevonásával nagygyűlést tart. A gyűlésen a pozasadi Magyar Párt is képviseltettni fogja magát.

— **Hogyan működik a városi főorvosi hivatal?** Kaptuk az alábbi sorokat: Уредништву „Делбачке”, Нови Сад. У броју „Делбачке од 29./X. 1924. на 3. страни изашла је notiца под насловом: „Hogyan működik a városi főorvosi hivatal.” На основу закона о штампим позивате се, да у наредном броју на истом месту изволите донети ову званичну исправку: 1. Апсолутна је неистина, да је ико од грађана долазио у физикат ради тражења дезинфекције кавор стана; 2. Апсолутна је неистина, да је икада икакав лекар долазио у физикат ради „ургирања” кавре дезинфекције, те је апсолутна неистина, да је тог лекара наградио гл. гр. физик; нико од особља у физикату нема отом свему ни појма. Из физиката гр. Новог Сада. (P.h) Езел szemben mi megállapítjuk, hogy a betegét kezelő orvos szabályszerűen bejelentette a diftéria megbetegedést, de a főorvosi hivatal sem pikos cédulát nem ragasztott ki a hátra, sem nem fertőzöztette a lakást. Hogy miúgy miért maradt el, azt talán a főorvos ur tudja.

— **Tizenegy éves határátlépő.** Ilyen is akadt a kihágások krónikájában. Tizenegy éves az a bizonyos Nuber János nevű szombelyi illetőségű fiúcska, akit az itebeli határőrség elfogott, mert ugymond nem respektálta az országhatárokat, átlépett a vonalon, utievél és okmányok nélkül. Merthogy Nuber János nem tudta, hogy kell passeport, el is lehet neki hinni és nem is. A tudatlanság különben sem mentő, csak enyhítő körülmény — és a paragrafusok parancsolnak. Nuber Jánosról felvették az előtti jegyzőkönyvet, megjegyzést írtak hozzá, jegyzébe foglalták a nála talált holmit és most tanakodnak rajta, mi is történjék vele. Igen, mi is történjék azzal a szepegő, félénk kis határátlépővel, aki még nem is lépte át a gyermekek határát, nem is tudja még mi a határ, van-e határ, miért nem szabad játékos kedvben bebarácsolni a szűcs határt, amerre szemé elhat. De hát mindennek van határa, a játékos kóborlásnak is, mondja majd bizonyára a határőrség és megdorgálása után valószínűleg átadja a határon a legutóbbi évek legkisebb igazolatlan határátlépőjét.

— **Ohióban kivégeztek egy tizenkilenc éves magyar fiút.** Newyorkból jelentik: Mikor a chicagói gyilkos milliomas fiukat, Richard Leopoldot és Nathan Loeböt a kis Robert Frank meggyilkolása miatt mindössze életfogytiglani fegyházra ítélték, Illinoisban, valamint a többi államokban precedenst szerettek volna teremteni az esetből a fiatalokakra vonatkozólag és mentőakciót indítottak több határátlépési érdekében. Ohió államban az akroni magyarság mozdult meg és egy Kuelk Sándor nevű 19 éves magyar fiú érdekében terjesztett kegyelmi kérvényt A. V. Donahay kormányzó elé, hivatkozva a chicagói ítéletre. A kormányzó azonban, mint most nyilvánosságra jutott, a kegyelmi kérvényt elutasította. Kuelk Sándornak az volt a bűne, hogy unokahuga, a 13 éves Nagy Erzsébet ellen merényletet akart elkövetni és mert a gyereklány ellenkezett, vadállatias kegyetlenséggel megölte. A gyilkos egy pillanattal sem tagadott. Mindent belsért és kijelentette, hogy gyötört a lelkiismeret. A védelem egyidejűleg azaz lparkodott megmenteni, hogy beszámíthatatlannak nyilvánítsa, az elmesakértők azonban épeimájúnek jelentették ki

Kuelkot. A kivégzést október 17-én hajtották végre a fiatal gyilkoson.

— **A „Fruska Gora” turistaegyesület vasárnap, november hó 2-án rendez társas-kiutazást rendez.** Utirány és csoportosulás a résztvevők kedvétől és az időjárástól függ. Indulás a kamentai hajóval reggel fél 7 órakor, visszatérés ugyanazon nap este 6 vagy 7 órakor.

— **Teadélután.** A szerb jótékony nőegylet vasárnap, november hó 2-án délután 4 órakor a Szloboda-szálló nagytermében egyesületi pénztára javára teadélutánt rendez. Műsor: 1. Nyitány, játssa a katonai zenekar. 2. Dvorzsák: Humoreszk és Dondia: Szerenád, hegedűn játssa Ilin Dusan, zongorán kíséri Ilin N. 3. Chopin: B-moli Nocturne és Verdi — Liszt: Rigoletto paraphrase, zongorán játssa dr. Petrovicus Ivanka Szuboticáról. 4. Porcellánfigurák: a) Az első bál (Dungyerszki Vance és Dungyerszki Szonja), b) Rendes-vous (Nikica Ankica és Ivkovic Viadica), c) Az első zongorára (Danilovic Lula és **), d) Olvasmány (Dungyerszki Vance), e) Bécsi keringő (Dimitsa Inci és Mogin Draginja), f) Az első táncóra (Petrovic Béla, Mackovic Vera, Andric Jelena és Davidovac Olga) és g) Opium (Dungyerszki Szonja és **). 5. Zenekari szám. Belépti díj: Páholy 200 dinár, a többi hely 20 dinár, dlakoknak 10 dinár. Jegyek elővételben a „Szlavia”-könyvkereskedésben kaphatók (Pacics utca 11.)

— **Hitélet.** A Quotidián Lejos szerkesztésében megjelenő hitbuzgalmi folyóirat második száma tegnap hagyta el a sajtót. A változatos tartalommal szerkesztett lap hézagpótló szerepre van hivatva a Vajdaság katolikuságának életében, amely minden bizonytal meg fogja szerelni ezt a lapot. A Hitélet megrendelhető a kiadóhivatalban: Senta, postafiók 41.

Gyilkosság Títelen Egy községi rendőr előtt Títel főutcájában egy pásztorfiut

Títeli tudósítónk jelent: Vasárnap este Títel főutcáján véres bűntény történt. Babojcsek József községi rendőr szolgálati fegyverrel este 8 órakor a vasuti állomásra indult, hogy szolgálatot teljesítsen. Utközben találkozott Jovanov Gaja 21 éves parasztleánygal, aki hazafelé halotta birkenyáját. Az aszfaltjárda közepén állt a nyáj, a néhány birka a járdára tévedt, amiért Babojcsek rendreutasította a fiatalembert. A rendreutasításból szóvá tés támadt melynek folyamán a rendőr lekapta válláról fegyverét és megtöltötte. Ekkor a rendőr állította szerint — Jovanov kivette bicikliját és nekiment a rendőrnök. Ekkor — szintén Babojcsek előadása szerint — a veszekedés lármájára odaszaladt Jovanovné Gaja anyja, megfogta a rendőr fegyverét, de oly szerencsésül, hogy a fegyver elsült és mellén találta Jovanovot. A golyó átvágta a pásztorfiu aortáját és a Jovanov rögtön holtan esett össze.

A gyilkosság színhelyére rögtön kiérkezett Nikolic Salma szolgabíró dr. Szuhajdzics járási orvos kíséretében. Az orvos megállapította Jovanov rögtön bekövetkezett halálát. A hivatalos hatalmásvi visszaélő gyilkos rendőrt letartóztatták és bezárították a novisadi ügyészség fogházába. Az asszony tagadja, hogy fia késsel megfenyegette volna a rendőrt és a gyilkosság színhelyén nem is találtak semmi-féle bűncsejt.

Mező

A mecset titka a címe annak a nagygyógy filmnek, amely az arabs sivatagokon keresztül az arabs élet misztikumába vezeti el a nézőt. A színes arabs élet minden részlete évenedték meg a vászonon és költ le mindvégig az érdeklődést. A darabban két páratlanul szép filmművésznő: a szépségéért megcsodált Mary Odette és Dora Bergner játsszák a női szerepeket, míg a férfi főszerepet Stevart Rome tölti be. A hallatlan értékes és gyönyörű, — amellől tartalomdus darab pénteken szombaton és vasárnap az Apollo-ban kerül színpadra.

Színház

„A sevillai borbély”

Rossini háromfelvonásos vígoperája. Bemutató a novisadi Nemzeti Színházban 1924. október 29-én

„A sevillai borbély” elsőrendű próbakő minden operatársulat és minden operanékes részére. Modern szeneirodalmunk ezen majdnem legrégebbi, műsoron maradt műve kezdetét jelentő egyáltalában az operának elnevezett zeneműfajának. A zenétől független humoros cselekményt meglehetősen bő recitatívba szőtt áriák és intermezzók kísérik, melyeket ma „slágerek”-nek nevezünk, melyek azonban valóságos virtuositást követelnek meg minden énekestől. Ezt a virtuositást klavírossal színpadon nem lehet megkövetelni, tisztában kell lenni a helyi reaktivitás adta lehetőségekkel és az alapon itélve teljesen meg lehetünk elégedve a hallottakkal. Arhipova egész derék Rosina, koloratúrája messze van a tökéletestől de annál igyekvőbb. Vrbanjac (gróf Almaviva) hangja tavaly óta erősen gyengült úgy terjedelem, mint erősség tekintetében, annál feltűnőbb volt azonban a címszereplő Baranov (Figaro) ügyes előadása és játéka. Marjasec (Don Basilio) mély basszus mindenkit magával ragadott, ő az operagyüttes legtökéletesebb művésze és Odzics (Bartolo) igyekvése is sikeres volt, hibátlanul énekel, csak ritmikail bizonytalansága még mindig erősen befolyásolja játéka szabadságát. Marjasec rendezése, díszletére kosztümjel és maszkkal rutinos színházi technikusok árulnak el. Siker tekintetében a második felvonás volt a legjobb, az elsőben láthatólag trémáztak úgy Baranov mint Vrbanjac, a harmadikban pedig kisebb, a cselekmény megérthetősége kárára történt hibákat követelt el a rendező. Az erősen redukált kar jónak bizonyult, jól is mozgott a színpadon. A siker orozlánrésze Kuljickov karmesteré, aki alig tízennégy napos szakadatlan, éjjel és nappal folytatott próbamunkán színt a kifogástalanságig képezte ki a zenekart — a fuvók kisebb hibái nálunk ugylátszik elkerülhetetlenek — és kihozták az énekesekből, amit — lehetett. A próbakövön sikeresen tulesett az operagyüttes. Megmutatta, hogy minden viszontagság dacára saját erejével tud elsőrangú is produkálni — természetesen viszonylagosan a erőben megfogytokva ugyan, de annál nagyobb ambícióval dolgozik. Közönség is volt, remélhetőleg lesz a reprizeken is, az opera feunállása tehát, szerényebb keretekben ugyan, mint egy hónap előtt gondoltuk, biztosítva van. (p)

Heti műsor. Ma, pénteken van a „Sevillai borbély” első reprize a premiére szereposztásában. Szombaton lesz a „Kokottiskola” című francia vígjáték premijéje, vasárnap délután a „Précieuses ridicules” (Molière) és „Leánykérés” (Csehov) című egyfelvonás bohózatokat ismétlik meg, este a „Kostana” című népszínművet, hétfőn pedig a „Kokottiskola”.

Ujdonságok a színházban. A nemzeti Színház drámai személyzetének legközelebbi ujdonsága Vojnovica Ivo „Jugovic anyjának halála” című kiváló történelmi tragédiája lesz, az operett együttesé pedig Offenbach Jacques klasszikus operettje a „Szép Heléna”.

SPORT

Zagreb—Budapest

A Zagreb—Budapest városközötti mérkőzésről a budapesti „Nemzeti Sport” a következőket írja: A háboru utáni állapotok lehetetlenné tették, hogy a horvátokkal érintkezhesünk. Ebből a formálisan ugyan nem „el-lenséges,” de a valójában teljesen elszigetelt helyzetből következett, hogy nagyon sokáig nem tudtuk felvenni az érintkezést a horvát nemzet sportolóiival sem, holott mi a horvátokkal mindig a legjobb sportbarátságban álltunk.

A régi Magyarország mindig tiszteltben tartotta a horvát nemzet önnálóságát és ha voltak is némi differenciák, azok inkább csak a politikusok közt állottak fenn, a két nemzet

tagjai a legjobb barátságban éltek egymás mellett. Kétszeres fontossága van tehát ennek a mérkőzésnek, amelyet már megelőzött az MTK, majd az FTC zagrebi látogatása, amely a legteljesebb sportbeli és társadalmi siker jegyében folyt le.

A zagrebi futbalmérkőzések már régóta világhírhű és a spanyolverő Gradjanaki, a HASK és a Concordia híre már régen futszérnyalta a horvát határokat.

Az MLSz válogató bizottsága a budapesti csapatot így állította fel:

Fischer, VAC; — Fogl II, Fogl III, UTE; — Fuhrmann, FTC; Nyul II, MTK; Blum, FTC; — Rémay III, NSC; Takács, Vasas; Orb, MTK; Opat, MTK; Jeny, FTC

Ezenkívül a következő tartalékcsoportot állította fel:

Kropácsék, MTK; — Gross II, VAC; Dudás, KAC; — Pollák, ZAC; Sipos, Vasas; Matkovic, PTC; — Pluhár, BEAC; Boros, VAC; Jessmás, UTE; Splitz, NSC; Kohut, FTC.

Tőzsde

Zürich, október 30 (Zürli) Beograd 7:525, Newyork 519875, London 23'445, Páris 27'30, Milano 22'525, Prága 15'50, Berlin 123'50, Budapest 0'0068, Bukarest 2'90, Brüsszel 25'—, Bécs 0'007325, Szófia 3'773, Amsterdam 204'70, Szaloniki 9'—.

Beograd, október 30. Brüsszel —, Páris 368, London 313'—, Milano 301'—, Newyork 69'25, Zürich 1339, Prága 206'50, Bécs 0'0981, Budapest —, Bukarest 39'50, Amsterdam 27'20, Szófia —.

Zagreb, október 30. London 314'—, Milano 302'—, Páris 362'—, Newyork 70'—, Zürich 1342'—, Bécs 0'0988, Bukarest 40'—, Budapest 0'092, Amsterdam 27'50.

Novisadi terménytőzsde
Október 30

(Hivatalos jegyzékek)

Buza bácskai kötés 367,50 (200 mm), szerémi 76 kg-os 2 százalékos kötés 375 (500 mm).

Tengeri bácskai kínálat 175, bácskai novemberre kötés 175 (1000 mm), bácskai decemberre kötés 200 (500 mm), bácskai minőség garantálva végül omás kötés 185 (100 mm), bánáti Senta paritás decemberre kötés 205 (500 mm), szerémi kötés 170 (100 mm), szerbál csöves Klenak paritás kötés 125 (1000 mm), szlavonlai csöves kínálat 120, kötés 120—125 (400 mm).

Buzallszt bácskai kenyér 6. sz kötés 385 (300 mm).

Korpa bánáti Senta paritás kötés 167,50 (400 mm), szerémi jutassékkal kötés 185 (100 mm).

Bab bácskai fehér kötés 420 (100 mm). Kender prima kínálat 2500, kereslet 2.00. Irányzat: változatlan

Szerkesztésért felel: TOMÁN SÁNDOR
Kiadótalajdosos: FÁTH FERENC és TÁRSAI

Egy biciklizni tudó, ügyes
kitutó fiu
felvétetik. — Cim a kisdóhivatalban.

== PELIKÁN LIPÓT: ==

**ÚJ ILLETÉK-
TÖRVÉNY-**

könyve kapható

Ábruhám J. könyvkereskedőnél,
Novisad, Kralja Petra 30.

ZSOLNAY KERAMIKAI GYÁRAK LERAKATA

FAYENCE MOSDÓK
FAYENCE CLOSET CSÉSZÉK
FAYENCE FALBURKOLO LAPOK
CSEH GYÁRTMÁNYU SAMOTT TÉGLA s LISZT

Gyári áron raktárról kaphatók

„TERRA“

keramikai áruk képviselése s lerakata

Iroda s munkaraktár:

Futoski put 58.

NOVISAD

Raktár:

NAGY LIMÁN.

FARKAS és DÜRBECK

könyvnyomdai műintézet
Novisad, Željeznička ulica 30.

VÁLLAL:

Naplólapokat, szépirodalmi műveket, meghívókat, eljegyzési és esketési lapokat, falragaszokat, ügyvédi, közigazgatási, ipari és kereskedelmi nyomtatványokat a legizlésebben olcsó árakon.

TELEFON: 488. SZÁM.

Zsák, zsineg, ponyva

(új és használt) En gross és detail kereskedés, zsák és ponyvakölcsönző, november elején nyílik meg.

LÉH és EPSTEIN-czég

alatt a Temerini utca 9. szám alatt Novisadon.

MINOSZENTI

koszorúk, csokrok és virágok jutányos árak mellett beszerezhetők Begovics István virágpavilonjában, Futoski put 113 szám. Villa mos megálló: Közközház. Kiváló tisztelettel

Begovics István műkertész

Hétfőn 2 óra tájban elveszett egy rövid

csikos nadrág.

Megtaláló helyében másik 2 drót kap.

Malčić szabó

KOMLÓDRÓT

HORGANYZOTT

a legolcsóbb árban azonnali szállítárra kapható alatti részvényvásárlásnál. Szükséglete fedezése előtt kérje be árajánlatunkat

BARZEL

Vaskereskedelmi és Áruforgalmi R. T.
SUBOTICA. 3-3

A legelegánsabbat a legolcsóbban
a „PÁRISI DIVAT“-hoz

cimzett női konfekcio üzletben vásárolhatja.

Tulajdonos: Platz László, Novisad, Kralja Petra 30.

Figyelem!

Vadászok!

Figyelem!

Mielőtt fegyvert, vagy bármilyen e szakmába eső árut akar venni, vagy javítást eszközölni, forduljon teljes bizalommal

IRSAY JÓZSEF

puskaműveshez, Petrovaradln, Filipovič ulica 23. szám (a posta mellett).

Nagy raktár mindenféle fegyver és revolverekben. — Elvállal mindenféle **javítást**, ugyanint: új cső és tárcsá szereléseket, új agy készítését, barnítást, márványozást **jótállás mellett**. — Vadásztársaság tagjainak nagy **árandemény**, ugy áruban, mint javításokhan. — Királyi löporeladás!

Nyomatott Farkas és Dürbeck könyvnyomdájában Novisad, Željeznička (Petőfi) ul. 30. Telefon: 488.